AIDAI

Lietuvių informacinis leidinys – Lithuanian Bulletin of Information

MÜNCHENAS, SPALIO MĖN. 14 D., NR. 6 (8)

Prezidentas TRUMANAS mūsų reikalu

(Iš „Salzburger Nachrichten" Nr. 96 / 1 Jahrgang, 1. 10. 1945)

Vašingtonas, rugsėjo mėn. 30 d. (2 S). Žemiau duodamas Prezidento Trumano laiško, adresuoto Gen. Eisenhoveriui, tekstas apie esančių Vokietijoj asmenų be tėvynės reikalus:

Mano mielas generole Eisenhoveri! Aš gavau iš mūsų atstovo tarpvalstybiniam komitete pabėgėlių reikalams pranešimą apie evakuotų į Vokietiją, esančių be pilietybės arba negalinčių grįžti į tėvynę asmenų ir ypatingai žydų reikalus, bei vargus. Dabartinė padėtis reikalauja ypatingos atydos ir neatidėliotinų pagalbos veiksmų. Evakuotų asmenų gyvenimo salygos Vokietijoje, jų dabartinėj formoj, prieštarauja Aliantų Ekspedicinių Jėgų Vyriausioj Būstinėj išleistoms taisyklėms, t. y. nekurie jūsų pavaldiniai nesilaiko išleistų instrukcijų.

Karinės valdžios karininkai turi teisę ir pareigą rekvizuoti evakuotųjų reikalams vokiečių butus. Kaip iš pranešimo matyti, tas nepadaryta, arba padaryta nedideliam maštabe. Matyti buvo laikoma savaime suprantama, kad visi šie asmenys, nežiūrint ju ankstyvesnio traktavimo, ir toliau turi likti lageriuose, iš kurių daugelis yra perpildyti ir stipriai saugomi. Pagal išleistas taisykles turėtų šie asmenys gauti butus pirmoj eilėj. Praktikoj gi tas atrodo visai kitaip. Mes turime sustiprinti savo pastangas perkelti šiuos žmones iš lagerių į padorius butus iki jie galės būti gražinti į jų tėvynę. Reikalingi namai turi būti rekvizuoti iš vokiečių civilinių gyventojų. Ir tas taip pat priklauso prie Potsdame nustatytos politikos vykdymo, pagal kurią vokiečių tauta neturi teisės išvengti atsakomybės.

Aš cituoju paragrafą, kuris ypatingai liečia žydus: „Šiandieninės būklės akyvaizdoje įgauni įspudį, kad mes su žydais taip pat elgiamės kaip naciai, tik kad mes ju nežudom. Jie randasi koncentracijos stovyklose ir saugomi mūsų kareivių kurie tokiu budu užėmė SS vietą. Reikia save paklauti, ar vokiečių tauta neprieina išvados, kad mes varom tą pačią politiką, kaip ir naciai." Aš tikiuos galiu jums pasiūlyti pavesti atatinkamiems štabams išdirbti plačius planus, kad mūsų paskelbtoji politika negalėtų būti ignoruojama. Dabar viešpataujanti išvežtųjų stovyklose padėtis galėtų didele dalimi būti greit pagerinta, jeigu jūs, arba jūsų tam skirtieji karininkai per inspekcines keliones apie tai pasiinformuotų.

Aš esu įsitikines, kad jūs man pritarsit, kai aš sakau, kad mes turim ypatingą įsipareigojimą kaip tik šių naciškos tiranijos aukų atžvilgiu, kurios randasi mūsų zonoje. Mes turim vokiečių tautai išaiškinti, kad mes neapkenčiam naciškos neapykantos, bei persekiojimo politikos. Tą mes galim geriausiai tuo būdu pasiekti, jeigu parodysim, kad mes tikrai rūpinamės tais, kurie išliko nuo persekiojimų. Aš tikiuos, kad jūs galėsit greitu laiku pranešti, kokių ėmėtės priemonių, pašalinti aprašytiems blogumams. Aš vedu su Britų valdžia pasitarimus ir noriu pasiekti, kad Palestina būtų atidaryta tiems asmenims, kurie ten nori įvažiuoti.

Jeigu jūs norite, kad apie jus būtų gerai kalbama, nekalbėkite patys apie save.

Pascal, Pensées

GENEROLAS [EISENHOVERIS] PRIE MŪSŲ VĖLIAVOS . . .

Generolas kalbasi su lietuviais sportininkais ir grožisi lietuvaičių tautiniais rūbais Müncheno pabaltijiečių stovy *Inž. Baublio nuotrauka.*

Žmonės, negalėdami mirties, vargingumo ir nežinojimo pašalinti, stengiasi, norėdami būti laimingais, apie tai visai negalvoti. *Pascal, Pensées*

PRIE ŽEMĖS *Kazys Bradūnas*

Mes — tauta tik ramių žemdirbių,
O kur barsčiusi kaulus šventus,
Kiek išklausiusi žodžių grubių,
Gindama panemunių krantus!

Ten piliakalniu slenka žemyn
Akmenėlis sunkus pamažu,
Ir jaučiu-skęsta mano širdin
Gyvo kraujo lašu.

Skęsta dirvon, kur grūdas išaugs,
Į tą rasą sidabro žiedų,
Į kalnelį, mane kur pašauks
Stebuklingąją naktį vardu.

Kur pašauks, kaip šimtus žemdirbių...
Epopėjos jų knygoj nerast,
Neatskirti, nors metais stebiu,
Kur ten žemė, miškai, kur aš pats.

Linkėjimai „AIDAMS“

Neaiški ir miglota dabartinė ateitis verčia kiekvieną iš mūsų pagalvoti apie artimiausiąją ateitį. Kas bus rytoj? Ar mes grįšime į tėvynę, jei taip, tai kada ir kokiomis sąlygomis? O gal mums reikės emigracijoje užbaigti savo dienas? Visai naturalu, kad šios problemos yra svarbiausias mūsų galvosenos ir pasikalbėjimo objektas. Tad visai suprantama, kad kiekviena tiesioginiai ar netiesioginiai liečianti mūsų padėtį žinia žaibo greitumu apkeliauja ne tik atskirą koloniją, bet pasiekia ir kitas vietoves, dažnai jau su pagražinimais. Dėl to turime gandų ir gandelių, nešančių mūsų tarpe nepagrįstą optimizmą arba vėl iš piršto išlaužtą nusivylimą.

Tokiose nenormaliose, nervuotose sąlygose ypatingai svarbu turėti objektyvią ir rimtą spaudą, kurios tikslas būtų teikti kuo skaitlingiausias, mus liečiančias žinias.

Paskutiniu metu mūsų išeivijoje pasirodė keletas periodinių leidinių Jų pasirodymas iššaukė ir džiaugsmo, ir kritikos, ir nusivylimo jausmų. Džiaugiamės, kad mes galime paskaityti lietuvišką žodį, kritikuojame, kad tie leidiniai neatatinka mūsų išlepinto, jei taip galima išsitarti, skonio, esame nusivylę netinkamu jų išleidimu. Visai neseniai prisistatė mums „Aidai“. Kuklūs, jauni, su techniškais nedatekliais, bet kartu kupini kūrybinės, ekspansyvios energijos, su pretenzijomis išbujoti į rimtą informacinį organą. Jis stoja lietuviškos visuomenės tarnybon, žadėdamas mums objektyvias žinias, įvairius vyriausybės patvarkymus. Jis kviečia lietuvius žurnalistus padėti jam sutvirtėti ir paremti jį savo patyrimais. Vienu žodžiu, jis yra pasišovęs teikti mums reikalingas informacijas. Mes galime jiems tik palinkėti siekti užsibrėžtojo tikslo.

Be grynai informacijų tiekimo, lietuviškoji išeivija laukia iš mūsų spaudos dar kai ko kito. Turime labai svarbių problėmų, kurios reikalingos mums greitu laiku vienaip ar kitaip išrišti.

Kaip ir kitose tautose, taip ir pas mus, pastebime moralinių nukrypimų: miglota ateitis, gyvenimas nenormaliose sąlygose stovyklose ir palėpėse subombarduotų namų, be tinkamo darbo, knygų. Mes bandome ieškoti kelių, kūrybinei energijai išeikvoti. Vieni iš mūsų metamės į biznius, arba, atvirai kalbant, bandome spekuliuoti, kiti vėl laiką leidžiame, begarbindami „Bachą“, treti kuriame įvairias bendroves. Yra ir tokių, kurie jau pameté viltį tapti žmonėmis, pasyviai, apatijos apimti, laukia vienokio ar kitokio likimo.

Čia gal ir būtų svarbiausias mūsų spaudos uždavinys — koreguoti nukrypimus, o taip pat padėti tiems žmonėms, kurie yra pasišove imtis kūrybinio darbo. Neužtenka, atrodo, kad mūsų spauda pabartų nusikaltėlius, smerkdama jų žygius, neužtenka jiems priminti, kad spekuliuoti, girtuokliauti ir nieko neveikti yra nedora ir nelietuviška ir kad tai kenkia ne tik asmeniui, kuris užsiima tuo darbu, bet ir visai išeivijai; o reikia priminti, kad į mus žiūri ir okupacinės Aliantų akys, o taip pat nelabai vaišingi mūsų buveinės šeimininkai. „Aidų“ skiltyse turėtų rasti vietos projektai, sumanymai ir pasiūlymai, kaip galima teisėtai ir dorai pinigą uždirbti ir kaip laiką sunaudoti arba kaip padaryti neveikiančias įsteigtas bendroves veikiančiomis. Nelengvos tai problemos, labai sunkiai sprendžiami uždaviniai. *Bet mes turime* surasti išeitį, mes turime teigiamai šias problemas išspręsti, nes nuo jų išsprendimo priklauso mūsų ateitis. Spauda gali tapti stipriu auklėjimo įrankiu. Ji turi būti užtvanka nuo gresiančios prapulties, ji turi būti kelrodžiu į pozityvų gyvenimą. Joje privalo bendradarbiauti visi, kuriems rūpi išeivijos ateitis. Kiekvieno pareiga prisidėti vienokiu ar kitokiu būdu, patarnauti visuomenei, pasidalinant savo žinių bagažu bei patyrimais.

Dar vienas iš svarbesnių tikslų jungti visus lietuvius vienon krūvon, vienon didelėn lietuviškon šeimon. Inžinierius ar šaltkalvis, gydytojas ar darbininkas, kareivėlis ar universiteto profesorius, visi jie lygiai brangūs ir mieli, nes jų taip maža liko. Dabar, kada tenka gyventi išeivijoje, mus jungia ir cementuoja tas ilgesys, ilgesys tėvų žemės, paliktų giminių, artimųjų. Šiandien nėra mūsų tarpe nei socialdemokratų, nei krikščionių demokratų, nei tautininkų, nei liaudininkų, — yra viena didelė ir galinga, jungianti mus visus partija, tai lietuviška šeima, kurios ateitis, jos dorovė ir jos materialinė padėtis rūpi bendrai visiems ir kiekvienam atskirai. Yra tai pagrindinis Lietuvių Sąjungos uždavinys, kurį įgyvendinti gali padėti „Aidai“.

Tais keliais eiti linkiu „Aidams“, tvirtai tikėdamas, kad visi geros valios lietuviai padės jiems pasiekti užsibrėžtų tikslų. Tikiuosi, kad jų skiltyse pamatysime kūrinius mūsų žurnalistų, poetų, mūsų visuomeninkų, ekonomistų ir visų tų, kuriems rūpi mūsų išeivijos ateitis.

Antanas Kalvaitis
Lietuvių S-gos Bavarijos Apygardos Pirmininkas

Daugiau savigarbos

Visi mes gyvename nenormaliose sąlygose, visi turime daug bėdų ir vargo, daug ko mums trūksta, kiti yra visko netekę, todėl daugelis mūsų graibstosi kaip nors medžiagiškai atsigriebti, ką nors užsidirbti, ką nors įsigyti. Tai visiems gerai suprantama ir žinoma. Prarastąsias medžiagines gėrybes kartais pavyksta žmogui kitomis gerybėmis pakeisti, savo patirtas skriaudas atitaisyti.

Mūsų visų bėdos ir nelaimės beveik tos pačios, vienodos, bet ne visi jas laiko tokiomis. Dažnas verteiva dedasi to nesuprantąs, sakydamasis savo pažįstamiems, kad girdi, „jam pasitaikiusi gera proga pigiai ką nors įsigyti, o vėliau — brangiai parduoti“... Toks pvz. pil. V. siūlosi parduoti sviestą po 200 Mk., kurį jis kaime pirko po 30—40 markių, kitas gabalą medžiagos, įgytą už 200—300, be jokios atodairos siūlo tą pačią prekę už 1000 ar pusantro. Tokių faktų — faktelių yra šimtai; visų čia neišvardinsi. Bet tai konstatuodami, mes turime vieną kartą panašiems verteivoms pasakyti viešai, kad jie nėra jokie prekybininkai, o tik spekuliantai, ar gal dar tiksliau — plėšikai, kurie be peilio savą žmogų žudo, taip nesąžiningai pelnydamiesi savųjų tarpe.

Kiti mums visiems dažnai pakenkia savo abuojumu, nevalyvu elgesiu viešose vietose, pasitaiko net gatvėje. Andai, buv. Vilniaus apyg. teismo p-kas, p. L., pasakoja, kad vykdamas į „D. Museum“ nakvynės iš tolo nugirdo gatvėje triukšmą, kuris nepanašus buvęs į jokią dainą, nes kai vienas gargiančiu balsu mėgino dainuoti, kiti kėlė alasą, tad įspūdis buvęs girtų bernų liarmo. Deja, artėjau priėjęs, įsitikino kad tai buvo lietuviai. Ar jie tą vakarą grįžo namo, niekas nežino, tačiau jei jų amerikiečių policija ir nebūtų sulaikiusi, jie savo tokiu nekultūringu elgesiu žmonėse sukėlė pasišlykštėjimą.

Arba vėl, jau keliasdešmt lietuvių susidūrė su amerikiečių kariuomenės teismu...

Vadinas, mes jau „užsirekomendavome“ nepalankioje mums šviesoje, o mums taip reikalinga visokeriopa parama. Juk tai priešginybė: faktiškai ir teisiškai esame reikalingi kitų supratimo ir paramos, gi tų akyse, iš kur ta parama tegalima, pasirodome iš blogiausios pusės, dėl kelių ar keliolikos iškrypėlių nukenčia visa lietuvių bendruomenė.

Mūsų tariamoji inteligentija visais atžvilgiais laikosi pasyviai, arba užsiima ne tuo, ką ji turėtų veikti. Dažnas ranka pamoja — tegul visas negeroves kiti pašalina, mes, girdi, švarūs. Arba vėl kitas, kaip toj pasakoj „Pilypas iš kanapių“, pradeda plūsti tuos asmenis, kuriuos pats prieš mėnesį — kitą rinko į Sąjungos valdybą. Tartum Sąjungos valdyba yra tas „išperkamasis ožys“, ant kurio nugaros galima suversti visų žmonių nevalyvius darbus.

Padėti Sąjungai dirbti darbą norinčių veik nėra, nes tai parodė liepos mėnesio visuotinasis susirinkimas, kai didžiuma kandidatų paprašė išbraukti savo pavardes. Kodėl? Gi visai suprantama: niekas nenori, kad jų gerą vardą kas žemintų be jokios atodairos. O ko jau ko, tik tokio šmežimo meisterių pas mus nestinga. Ar taip dera elgtis? Retas gal tepagalvoja, kad tuo pačiu pats save apspiaudo. Reikalinga kritika, bet tam reikalingi rimti faktai, kuriais galima įrodyti kas ir kaip negerai padaryta, ar daroma. Nei vienam tokiam kritikui nebuvo uždarytos durys į Sąjungą. Joje kiekvienas gali ir privalo pasakyti, kas mūsų tarpe yra taisytino, negero. Doram lietuviui nedera pakampiais skleisti gandus.

Ir mūsų Sąjungos vadovybėje sėdi tik žmonės, o ne kokie neklystą angelai. Tik tas neklysta, kuris nieko neveikia. Gali kartais ir sąjungos Vadovybė suklysti. Už tai reikia jai tas klaidas parodyti, ar kitu kuriuo būdu pareikšti savo pageidavimus. Plūstis ir koneveikti sugeba kiekvienas kaimo bernas, netiktų tuo užsiimti inteligentui. Kiek mums žinoma, iki šiolei niekas į Sąjungą su skundais nesikreipė, bent neteko girdėti, kad kas būtų kreipęsis ir būtų jam neatsakyta, ar jam neaiškus klausimas nepaaiškintas.

Atrodo, kad mes temokame tik kitus peikti, bet patys dirbti visuomeninį dar-

Mūsų rašytojo kaltinimas Amerikos lietuviams

Žinomasis mūsų rašytojas Antanas Vaičiulaitis jau keleri metai karo audrų nublokštas U. S. A. lietuvių tarpan. Kiek teko girdėti, jis yra aktyviai įsijungęs į tenykščių tautiečių kultūrinį gyvenimą, dažnai savo straipsniais vietos lietuvių laikraščiuose iškeliąs degančias mūsų tautos aktualijas. Iš tų viešų rašytojo pasisakymų matyti, kad Amerika lietuviui — kultūrininkui ne prie širdies. O šių metų, rugsėjo 1 dienos Čikagos lietuvių dienraščio „Draugo" numeryje, straipsnyje „Kultūrinis susmukimas" A. Vaičiulaitis meta tiesioginį kaltinimą Amerikos lietuviui — kultūrininkui. Mažuos „Aiduos", neturėdami vietos perspausdinti visam straipsniui, dedame tik jo ištraukas.

Pradžioje rašytojas, kalbėdamas apie mūsų užjūrio brolius, konstatuoja:

„Politinėje veikloje, informacijoje, šalpoje, jie susiorganizavo ir dirba pakenčiamai. Bet kultūrinis darbas yra apsnūdęs ir ištižęs. To prieita šalyje, kurioje giriamasi turint bent pusę milijono lietuvių."

Rašytojas liūdnai mini, kad prieš keliasdešimtis metų čia juk buvo išleidžiama gana daug svarbių veikalų lietuvių kalba, kai tuo tarpu dabar šioje srityje visiškas apsnūdimas. O gyvenamasis momentas liepia pasitempti, ypač apleistoje kultūrinėje dirvoje.

„Karas pastatė naujus reikalavimus. Lietuvoj kultūriniam darbui sukrikus, visai natūralu buvo Amerikos lietuviams bent iš dalies papildyti tą spragą, kurią dabartinė tragedija išplėšė mūsų tautos pažangoje ir dvasiniame augime..."

„Padėtis darosi tragiška atsiminus, kad už Lietuvos sienų šiandien yra atsidūrę šimtai trokštančių mūsų brolių ir seserų. Jie savo laiškuose dažnai pirmoj vietoj paprašo knygų ir žurnalų negu medžiaginės paramos. Mes čia, Amerikoje prisigyvenom to, kad neturim jiems nusiųsti nei knygų, nei žurnalų. Ar nereikės landžioti po palėpes, ieškant tų senų raštų, kuriuos kadaise išleido Milukas, Olšauskas ar Paukštys?..."

Jei Amerikoje ir išeina keletas lietuviškų knygų per metus, tai dažniausiai jos atkrenta, jeigu žiūrėti grynai kultūros akimis: be retos išimties spausdinama vien tik siauručiai veikalėliai, savo grupės ar partijos gaminiai, be jokio platesnio atgarsio lietuvių dvasiniam ir kultūriniam lobynui. Nė vienos rankos pirštų nereikėtų, norint suskaityti, kiek per šiuos penkeris karo metus išėjo čia veikalų, turinčių bendresnės reikšmės. Ir taip yra tais lietuvių tautai liūdnais ir kruvinais laikais, kada Amerikos lietuviams atiteko atsakomybė išsaugoti ir kurstyti mūsų tėvų žemės kultūrinį židinį..."

Straipsnio autorius, konstatavęs apverktiną mūsų kūrybinio žodžio padėtį Amerikoje, užgriebia ir kitą, nemažiau aktualią temą — lietuvių kultūrinį pasirodymą anglų kalboje:

„Angų kalba yra du lietuvių liaudies dainų leidiniai — vieną jų išvertė žydas, antrą — anglas, bet tik ne lietuvis; apie lietuvių kalbą turim porą studijų anglų kalba — jas parašė nelietuviai; platesnio veikalo iš Lietuvos istorijos anglų kalba nėra; apie lietuvių tautodailę nieko nėra; apie meną — nieko; apie žymiuosius praeities vyrus-nieko; vertimų iš lietuvių poetų — beveik nieko; iš grožinės prozos-nieko..."

Kaltę dėl šitokios padėties Antanas Vaičiulaitis suverčia Amerikos lietuvių šviesuomenei, kultūrininkams, karo viesulo iš tėvynės užjūrin atblokštiems lietuviams ir iš dalies buvusiai Lietuvos valdžiai.

Ir straipsnį baigia:

„Tūkstančiai po visą pasaulį išblaškytų mūsų brolių ir seserų šią valandą laukia iš Amerikos lietuvių knygos, laukia dvasiai peno, ir stebisi, kodėl jo negauna.

Ar reikės jiems pasakyti, kad jų laukimas tuščias, kad Amerikos lietuviams kultūrinis jų tėvų žemės likimas neįmanomas ir kad jie negali išteisėti tos pareigos, kurią istorija prieš juos pastatė?"

Paulius Jurkus

Ruduo mano kambary

Tenai į tolimus namus šiaurės miestely
Ruduo ateina, nešdams vaisių kvepiančias kekes;
Gelsvom ir virpančiom šviesom nužėręs savo kelią,
Pro langą žvelgia jis, ieškodamas manęs.

Tenai tylu, lyg kad sekmadienis ilsėtųs.
Toli tik girdisi sesers dainavimas gūdus.
Apsnūdusiuos languos plazdena dar plaštakės lėtos
Ir tupia į vazonų dulkėtus lapus.

Ant lango sauléj geltoni agurkai bręsta,
Ir kvepia džiūdamos gėlelės iš laukų.
Ir mirgančioj šviesoj mažytės dulkės skęsta
Ir žaidžia krisdamos ant knygų atverstų.

Aš eidams iš namų, jas palikau atskleidęs,
Kad už mane budėtų neramias naktis,
Ir kiekvienam kalbėtų tos dulkėtos raidės,
Kad aš pasauly nūn klajūnas — tremtinys.

Sesuo ten atneša vėl obuolių, laukų žolynų,
Lyg iš klajonių būčiau grįžęs kaip kadais.
Aplink paveikslai šviesūs, knygos žvelgia iš lentynų,
Ir visa kvepia lyg bažnyčioj nuostabiai.

Prieina ji prie lango. Skruostus ašara papuošia.
Ir stovi ten ilgai, grįžimo mano laukdama.
Sode pabudęs vėjas medžiuose liūdnai suošia,
O kambary rudens šviesom apsunkusi tyla.

D. Širvydaitė

Iš netolimos praeities...

1944 m. pavasaris.

Sekmadienis. Už lango pavasariškai taškosi po blizgančias balas saulė, gatvėmis slenka pasipuošę, tyrame orę iešką atsigaivinimo žmonės. Tolumoje matau vieną po kito pralekiančius tramvajus, bet jų triukšmas šių namų nepasiekia, ir galiu įsivaizduoti gyvenąs vienišoje saloje, kurios šventadieniškos rimties nesutrukdo joks garsas. Ir tas gatvės judėjimas apačioje atrodo tarsi koks lengvas savotiškų spalvų žaidimas, nieko bendro neturįs su konkrečiomis gyvenimo formomis.

Priešais kabančiame paveiksle tarp smailių uolų sustingęs kalnų upelis, o dangus toks sunkus, perpildytas miglos. Mėgstu niūrius, juoda nuotaika dvelkiančius paveikslus. Gal būt, dėl to, kad šviesios spalvos neberanda atgarsio neatatinka paskutiniųjų metų išgyvenimams.

O vis dėlto gera, kai šviečia saulė. Šiandiem visą dieną praleidau kambaryje, ir, jei nebūtų buvę saulės, tur būt, būčiau liūdėjęs. Bet dabar taip malonu, kai jaučiu jos švelnų spinduliavimą kambaryje; užmerki skis — ir džiaugiesi vienatve...

Jei būčiau dabar namie, Lietuvoje, išeičiau klaidžioti po laukus, po parką. Stebėčiau, mažą, iš po sniego galvą bekišančią žolytę, klausyčiaus varnų šauksmo ir su džiaugsmu pasveikinčiau

---

ką atsisakome. Kodėl taip yra? Aiškinti netenka: stoka mumyse paprasčiausios savigarbos jausmo. Žemaičiai turi į tokius reiškinius labai taiklų, sarkastišką priežodį: „Kuo pats kvėp, tuo kitą tep..." Viskas, ką kiti daro, vertinama neigiamai; nors tie patys žmonės tiesiogiai mūsų visuomenei patarnauti nenori, tačiau dedasi dideliais jos reikalų „gynėjais", mat slankiodami pakampiais renka iš gatvės nugirstus „faktus" ir jais operuoja prieš tuos, kurie vienokį ar kitokį darbą dirba.

Šias pastabas rašydami, turime galvoje ne akis kam svilinti, bet dar ir dar kartą priminti mūsų bendruomenei, kad savi reikalai yra menkesni už visos lietuviškos bendruomenės reikalus, o pastaraisiais privalom rūpintis ir garbingai ginti lietuviškąjį vardą; ne pasalomis, bet viešai, atvirai. *M. P.*

Mūsų mokyklai

Atėjo ruduo, artėja žiema. Prisimename laisvės dienas laisvoje Tėvynėje, kai tūkstančiai žydinčio Lietuvos jaunimo švytinčiais veidais ir pasiryžimu spindinčiom akim rinkdavosi į mokyklas. Darbščioji lietuvių tauta veržėsi į mokslą, į šviesą, ir vargu kita tauta pasaulyje būtų spėjusi per nepriklausomo gyvenimo dvidešimtmetį padaryti tokią pažangą, kaip mes.

„Vargo mykyklą“ pakeitė moderni mokykla. Vietoje pakrypusios trobelės išaugo gražūs mokyklų rūmai, vietoj kuklios maldaknygės mokiniai aprūpinti vadovėliais ir kitom moderniom mokslo priemonėm, senutę prie ratelio pakeitė prityrę mokytojai-specialistai. Ir jie buvo tokie pat idealistai, kaip „vargo mokyklos“ mokytoja-motina. Tiesa, mokytojo gyvenimas, palyginus su kitų profesijų žmonėmis, nebuvo pavydėtinas. Iš jo buvo daug reikalaujama, o atlyginimas, medžiaginis kaip ir moralinis, buvo kuklus. Dažnai, vpač su šeimomis, tekdavo ir susispaudus pagyventi, nekalbant apie santaupas ateičiai. Bet mokytojas dirbo, daug nereikalaudamas. Atėjo okupacijos metai. Ką pirmiausia šoko kaltinti už „šovinizmą“, „reakciją“, „tautos dvasios nuodijimą“, „priešinimąsi Naujosios Europos kūrimui“ jei ne mokytoją. Kurios inteligentinės profesijos žmonių didžiausias nuošimtis atmintinų metų birželio mėn. 14—17 dienomis užkaltuose vagonuose išgabentas į tolimas taigas? Mokytojų. Daug jie kentėjo, nes su savo tauta ir tėvyne buvo per daug stipriai suaugę. Sunkus mums buvo pergyventas penkmetis ir ypač jis sunkus buvo mūsų mokyklai. Diktatūriniuose režimuose išniekinamas ne tik žmogus, bet ir mokslas. Ir tik lietuvio mokytojo pasiaukojimu, rizika ir aukomis mūsų jaunimo dvasia liko apsaugota nuo didesnių sužalojimų.

Laimingesnioji mūsų tautos dalis, nors emigracijoje, bet globojama tikrųjų demokratijų, vėl turi, nors ir ribotas galimybes, kurti savą lietuvišką gyvenimą. Mūsų į šviesą besiveržiąs jaunimas čia vėl galės brėsti tikrojo mokslo sauléje, bet ne skursti, kaip pereitam 5-metyje kad buvo, diktatūrinių ideologijų ir falsifikacijų darganose. Lietuvis mokytojas ir čia paliko, taurus idealistas. Jis pirmasis iš lietuvių inteligentų, giliai jausdamas gyvosios mūsų tautos pulsą, ėmėsi darbo. Darbui sąlygos sunkios: truksta patalpų, nėra mokslo priemonių. Vėl mūsų klasės primena „vargo mokyklos“ lūšnelę ir vėl mokinys mokomas skaityti iš maldaknygės, tik prie stalelio stovi lietuvis mokytojas, nes ne vieno iš jų motina liko prie ratelio mūsų šviesių sapnų šalyje sunkesniai gyvenimo daliai. Mūsų mokytojas nepasirinko pelningos spekuliacijos ar gausaus ydomis nieko neveikimo, bet darbą, nesiteiraudamas atlyginimo. Jis ryžosi iš savo tautos žemės išrautam Lietuvos jaunimui emigracijoje sukurti mažytę Tėvynę, lyg šiltų kraštų augalui šiltadaržį. Jis žino, kad tai jam pasiseks, nes jis per daug myli savo žemę.

Linkėtina, kad emigracinės mokyklos gyvenimas iki pačių smulkmenų būtų užfiksuotas, užprotokoluotas. Tegu ateinančiom kartom, kurios irgi semsis „stiprybės iš praeities“, okupacijų ir emigracijos laikų lietuviškoji mokykla švies šviesiu žibintu laimingoje ir laisvoje Tėvynės ateityje.

Mok. J. Viekšnelis

*

Bavarijos žvaigždės

Naktį traukinys nešė mane Bavarijon, senon karališkon Bavarijon, apie kurios turtus ir linksmybes man sekdavo pravažiuoją keliautojai ir grįžtą turistai. Ne pirklys, perkąs čia garsų alų, ne vasarotojas, viešys visuose kurortuose, buvau aš nakties tamsoje, prisiglaudęs vagono kampe, savo mintyse ir nuovargyje paskendęs. Aš buvau tremtinys, vejamas iš namų, iš mielų namų nuo Varduvos upokšnio. Klausiaus aš ratų dundenimo. Jie lėkė, tatakšavo kažkur skubėdami, besibardami, besijuokdami ir stebėdamiesi, radę sugriautas stotis ir pavargusius žmones. Jie kalbėjosi kaip Lietuvoje, kaip anais gerais laikais...

Pro langą skrido daugel žiežirbų. Jos lėkė tolyn tokios didelės ir aiškios ir blėso tamsoj kaip pavargę mano mintys. Ir jos atrodė lyg žvaigždės, puolančios į mano langą...

Ir mano akys vėl išsiilgo tamsaus nakties aksomo ir susmeigtų žvaigždžių, žvaigždžių, kurios taip nuostabiai, kaip karališkas turtas blizgėdavo pažertas virš mano trobelės.

Žiūrėjau į jas ilgai. Sekiau Grigo ratus, gražuolę Kasijopėją, šaunų Orijoną ir kylantį iširęžusį Liūtą. Nors buvo dar prieš vidurnaktį, bet žvaigždės išsirikiavę mirksėjo kaip Lietuvoje prieš aušrą.

Ta pati padangė, tie patys. Maironio apdainuoti Grigo ratai, ir ta pati Gulbė, kurios skridimą kadais sekiau Telšiuos draugų rate ir tikėjau rytdiena... Ta pati Vega, išdykėtė, šelmiškai mirksinti Vega, išdidus Erelis, Delfnas... Tos pačios žvaigždės, nūnai man tolimos ir svetimos. Jos ne tėvynės, ne mūsų žvaigždės.

Tačiau jos mirga, žiba! Puošnios ir gražios Bavarijos žvaigždės. Jos bėga, jos vejasi mano traukinį ir rikiuojasi virš manęs dideliu gražiu ratu.

Jos vainikuoja mane didele, pilna brangakmenių prisagstyta karūna lyg karalių, vienišą, klajojantį karalių, kuris prarado savo sostą, žemes ir karaliauja didis savo skausme.

Traukinys dunda! Žvaigždės blėsta kaip pavargę mintys. Traukinys bėga tolyn ir tolyn nuo Lietuvos...

Bavarijos žvaigždės dyla, ir rytas senuos vienuolynuose supa liūdnus varpus ir mane vienišą ir liūdną veda tolyn ir tolyn — — —

Mindaugas Šiaurė

į apsiaustą besiskverbiantį pavasario vėją. Bet čia to nėra. Čia viskas svetima: ir medžiai, ir vėjas, ir dangus toks šaltas, abejingas.

Kartą labai nustebau išgirdęs parke upelio čiurlenimą: jis kalbėjo visai panašiu balsu, kaip Lietuvos vandenys. Bet jo tiltu einą žmonės tokiais keistais žvilgsniais žiūrėjo į mane, vieną bestovintį ir bežiūrintį į vandenį, jog tik dar labiau susitraukiau savyje ir apsigrįžęs pasukau namo. Dideliame mieste yra sunku rasti vienatvę gamtoje; čia viskas, atrodo, priklauso bendruomenei, viskas skirta viešam reikalui (gal būt, žmogus taip pat?), ir vienatvė yra tarsi nusikaltimas bendrajai tvarkai.

Nesibaigiančios žmonių minios slenka pro šalį. Neša šypsenas, neša juoką. Ir koks jų tikslas? Jie suka ilga aleja parko link ir veržiasi prie zoologijos sodo vartų. Tiesa, tai juk garsusis zoo...

Prieš keletą dienų kažkas mane paklausė, ar esu buvęs šio miesto zoologijos sode. Išgirdus neigiamą atsakymą nusistebėjimas buvo labai didelis: juk tai vienas iš didžiausių Vokietijoje!...

Ne, aš nemėgstu zoologijos sodų. Jei tai būtų mano valia, panaikinčiau juos visus, liepčiau grąžinti gyvulius į jų gimtinę ir duoti jiems visišką laisvę. Kas nori pasižiūrėti, lai ieško jų natūroje, kur kupranugario žingsnis yra elastingas ir tvirtas, kur liūto kaukimas yra valdovo balsas dykumoje.

Tuojau prisimena Rilkės eilėraštis apie panterą narve, kuri, visiškos nevilties ir bejėgiškumo pagauta tikrai sukasi aplink save, ir jai atrodo

„...tarsi aplinkui būtų tūkstančiai virbų
o už virbų — nėra pasaulio, taip
tuščia, tuščia ir nyku —“

Kodėl dabar vėl staiga pradėjau taip jaudintis dėl zoologijos sodo? Iš tikrųjų, keista yra kartais tų minčių eiga.

Iš mano lango trečiame aukšte matyti visi priešais esantieji barakai, kuriuose gyvena užsienio darbininkai ir keliolika ukrainiečių belaisvių. Pastarieji kaip tik ir atkreipė dėmesį.

Nedidelis kiemas, aptvertas aukšta spygliuota tvora. Sutryptas molis ir smėlis, jokio gyvo žolės stiebelio. Pilkas barakas, prikimštas žmonių, nedideli langai, tankiai pertverti geležiniais virbais. Tarp jų kartais įsispraudžia vienas kitas veidas. —

Šiandie šventadienis, ir vyrams buvo leista išeiti į kiemą, kuriame jie ir sukasi, tarsi toji pantera geležiniame narve:

„...tarsi aplinkui būtų tūkstančiai virbų,
o už virbų — nėra pasaulio, taip
tuščia, tuščia ir nyku —“

Vienas iš jų persirengė moterimi, kiti trys atsinešė iš barako mandolinas ir pradėjo linksmintis. Skambina, dainuoja „Katiušą“, dar kitas, naujai išlindęs, prisilipdė ilgą barzdą, ūsus ir šoka tikrai mikliais, jaunatviškais judėsiais, sukasi, sukasi, lyg toji pantera...

Eina pro šalį žmonės, kartais sustoja, pasižiūri, ypač tuo domisi vaikai, jie visai nebesitraukia nuo spygliuotų vielų, lyg zoologijos sode. Ir tik atėjęs vokiečių sargybinis nuvaiko minią, o belaisvius suvaro atgal į baraką.

Ar iš viso nėra dabartinis gyvenimas virtęs zoologijos sodu, kur daug atskirų narvų ir gyvulių prižiūrėtojai šiuo metu yra vienos rasės, bet po kelių dienų, gal būt, atsidarys narvai, ir buvusieji eksponatai pasidarys prižiūrėtojai, o pirmieji bus suvaryti į narvus.

Margasis mūsų gyvenimas

... IR PRIE VYTIES

Generolui patinka mūsų tautiniai ornamentai ir Baltasis Vytis.
Inž. Baublio nuotrauka.

LIETUVIŲ DAILININKŲ MENO PARODA

Münchene gruodžio 16 d. numatoma atidaryti lietuvių dailininkų darbų parodą. Parodai rengiamasi gauti apie du šimtu eksponatų. Jau sudaryta žiury komisija ir parodai gyvai ruošiamasi. Jos metu projektuojama keletas didesnių koncertų.

STUDENTAMS ŠELPTI FONDAS

Prie Münchено Apygardos įsteigtas studentams šelpti Fondas, kuriame jau dabar yra 2000 RM. Žymus misionierius Tėvas Bružikas S. J., vesdamas misijas lietuvių kolonijose, pažadėjo parinkti Fondui aukų. Tautiečiai, galį šį Fondą paremti, prašomi aukas siųsti Münchenan, Lamontstr. 21, „Lietuvių Sąjungos" Apygardos raštinėn.

AKADEMIKŲ VEIKLA

Hanau lietuvių stovykloje yra susibūręs nemažas skaičius akademinio jaunimo, kuris ne tik puikiai rajoną šluoja ir kitus stovyklos darbus atlieka, bet kartu aktyviai dalyvauja įvairiuose menininuose pasirodymuose. Stovykloje veikia studentų atstovybė, atstovaujanti 122 studentus ir abiturientus ir teikianti informacijas studijų reikalais.

Š. m. rugsėjo mėn. 25 d. buvo surengtas akademinis pobūvis, kuriame dalyvavo lietuvių, latvių ir estų stovykloje gyvenantieji studentai. Pobūvio metu įkurtas Pabaltijo blokas-atgaivinta akademinė SELL Sąjunga ir pasiryžta tolimesniam trijų tautų akademiniam bendradarbiavimui išleisti neperiodinį studentų laikraštėlį.

Studentai medikai yra padavę prašymus į Heidelbergo, Tübingeno ir Erlangeno universitetus. Dalis yra pareiškusi norą studijuoti Prancūzijoje.

NESKAITLINGI, BET PAVYZDINGI

Gražiame Rozenhaimo miestelyje gyvena apie 150 lietuvių. Dauguma jų gyvena bendroje stovykloje ir tik kelios šeimos turi privačius butus mieste.

Gyvenantieji stovykloje maitinasi iš bendro katilo. Maistas yra geras. Gyvenamos patalpos irgi neblogos, ypač paskutiniu laiku, kai ši maža Rozenhaimo lietuvių šeima, padedant UNRRAI, susitvarkė dviejų aukštų mūro pastate.

Švietimo ir kultūros reikalai čia irgi judinami. Greitu laiku veiks 4 kl. viduriné mokykla, pradžios mokykla, vaikų darželis ir buhalterijos kursai. Stovyklos ribose leidžiamas jumoro ir savikritikos laikraštėlis, rengiami literatūros ir meno šiupiniai.

Už tokį patogų ir jaukų gyvenimą rozenheimiečiai lietuviai dėkingi savo skyriaus pirmininkui, ponui N. Čerekui, kuris nenuilstamai dirba visų Rozenheimo lietuvių labui. *J. Pelenauskas*

MONTGOMERY VARDO STOVYKLA

Dörwerden (Werden apskrityje, anglų zonoje) stovyklos gyventojai yra perkelti iš Hazendorfo buv. Pabaltijo tautų stovyklos. Gyventojai pamažu pradeda priprasti prie stovyklos aplinkos, gaminsi kurą, ruošiasi žiemavoti. Stovykloje yra apie 1500 pabaltijiečių: 900 lietuvių, 300 latvių, 100 estų ir apie 200 kitų. Maistas gunamas vidutinis.

Stovyklai vadovauja komitetas, kurio pirmininkas yra p. Brekeris jo pavaduotojas p. Kutka, sekretorius p. Povilaitis ir narys p. Narkeliūnaitė. Veikia gimnazija, vadovaujama dir. Vedekio, ir pradžios mokykla, vadovaujama insp. Brekerio. Uoliai darbuojasi choras, sporto klūbas ir tautinių šokių ansamblis. Kiek galėdamas tautiečiams padeda ir L. R. K. skyrius. Stovykloje išeina spausdintas lietuviškas laikraštis „LIETUVIS", redaguojamas Kazio Kemežio.

CENTRINIS LIETUVIŲ SĄJUNGOS SKYRIUS ANGLŲ ZONOJE

Nors Detmoldo lietuvių kolonija skaičiumi ir nedidelė, bet joje yra įsikūręs Lietuvių Sąjungos Centras anglų zonoje. Sąjungos pirmininku yra dr. Leimonas. Organizuojamai gimnazijai vadovauja dir. Krikščiūnas, o L. R. K. skyriui prof. Puzinas. Kolonijoje gyvena apie 200 lietuvių, o kaimynytėje (Blomberge) dar apie 500. Detmoldiečiai savo žinioje turi spaustuvę, kurioje jau išspausdino dabar labai naudingą knygelę „Palengvėl išmokime angliškai".

TAI BLOGIAU — TAI VĖL GERIAU

Tutlingeno (prancūzų zona) lietuviai ligi šiol daugumoj gyveno privačiai ir tik 30 iš 150 — stovykloje. Kurį laiką maitinosi tik iš vokiškų kortelių. Vėliau apie tris mėnesius gavo papildomą maistą iki 2000 kolorijų. Dabar kolorijų skaičius vėl žymiai sumažėjo. Komitetui pirmininkauja inž. Dr. Bajorūnas.

TARPTAUTINIO RAUDONOJO KRYŽIAUS SIUNTINIAI LIETUVIAMS

Bayreutho Pabaltijo tautų stovykloje gyvena apie 300 lietuvių, 500 latvių ir 150 estų. Patalpos remontuojamos ir paruošiamos žiemai. Stovykla įkurdinta buvusioj ligoninėje. UNRRA šelpia rūbais ir avalyne, o iš tarptautinio Raudonojo Kryžiaus kiekviena šeima iki šiol gavo po 6 siuntinukus. Veikia progimnazija ir pradžios mokykla. Santykiai su bendragyventojais latviais ir estais geri. Komiteto pirmininkas — gen. št. maj. Gintautas. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus skyrius organizuojamas prof. Končiaus.

DAR PAS ŪKININKUS

Burchlėgenfeldo apskrityje (į šiaurę nuo Régensburgo) susispietė buvusi Veimaro lietuvių kolonija. Padrikai apskrityje išsisklaidę pas ūkininkus gyvena 180 lietuvių. Vadovauja jiems atskiruose kaimuose rinkti seniūnai, kurie dabar mėgina susijungti Lietuvių Sąjungos skyriun. Iki šiol priklausė Régensburgo Lietuvių Komitetui. Savanoriškai padėjo ūkininkams nuimti derlių. Maitinasi iš vokiškų kortelių, gaudami riebalų ir mėsos priedus.

VOKIEČIUI BURMISTRUI NEPASISEKĖ

Eichstätte rugsėjo mėn. pabaigoje lietuviams buvo padaryta nemalonumų, kada vokiečių policija bandė vykdyti kratas pas privačiai gyvenančius. Už „trūkumus dokumentuose" vieną naktį buvo suimti 6 ir kitą naktį 9 lietuviai. Prof. kun. Tulabai padarius žygių, visi suimtieji, net be jokio tardymo, paleisti laisvėn, o vokietis burmistras areštuotas.

Gyvenantiems privačiai mieste valgykla žymiai praplėsta. Dabar joje maitinsis ne 50, bet 100 lietuvių.

VIENAS PAVYZDYS IŠ DAUGELIO

Grünsburgo lietuvių kolonija žymiai padidėjo, persikėlus čia Neu-Ulmo lietuviams. Visai vietiniai pabaltijiečių kolonijai iš karto norėjo vadovauti vieni latviai, ir mūsiškiams reikėjo gerokai pasitempti, kol išsikovojo lygias teises. Tuo tarpu gyvenama dviejuose blokuose, kurie, padarius reikalingus remontus, bus tinkami žiemai. Numatoma gauti dar šiek tiek patalpų mokykloms, stalių, šaltkalvių dirbtuvėlėms ir kit. Reikalingus patalpų remontus vykdome patys. Medžiaga gaunama iš UNRROS.

Ypač visus lietuvius sujungė ir sustiprino įspūdingai atšvęsta Tautos Šventė. Tą dieną, susirinkus visiems stovykloje gyvenantiems lietuviams, dalyvaujant svečiams latviams ir kviestiems UNRROS atstovams, pirmą kartą šioje vietoje pakelta lietuvių tautinė vėliava. Vėliavos pakėlime L. S. skyriaus valdybos pirmininkas p. inž. Grina pasakytoj kalboj įpabrėžė: „kai bus mums liūdnos valandos, susirinkime tada čia, prie mūsų vėliavos, tartum prie Karo Muziejaus, prie Nežinomo Kareivio kapo, pasisemkime stiprybės ir ištvermės tolimesniems žygiams. Džiaugsmo valandomis ateikime čia pasidalinti tuo džiaugsmu su visais. Teskelbia pasaului mūsų vėliava, kad lietuvių tauta dar nemirusi. Ji, nors kenčia, bet gyvena ir kovoja už savo laisvę. Tikėkime, kad ši vėliava bus mums kelrodis į pasiilgtąją ir brangiąją tėvynę. Aš tikiu, kad mes dar tą pačią vėliavą iškelsime savo pačių laisvoje žemėje.“ Čia pat nustatyta tradicija, kad, kol čia gyvens lietuviai, kasdien stovyklos budėtojai bus rytais pakeliama ir vakarais nuleidžiama mūsų vėliava.

Po iškilmingų pamaldų Kleinkolz katalikų bažnyčioje, bendroje stovyklos salėje įvyko šventės posėdis, dalyvaujant latviams, ėstams ir UNRROS atstovams. Posėdyje pasakyta daug nuoširdžių sveikinimo kalbų. Tylos minute pagerbti mūsų kariai, žuvę dėl Lietuvos laisvės ir amerikiečių-anglų kariai, žuvę už didžiuosius demokratijos idealus. Ypač šiltai sutiktas latvių atstovo sveikinimas, kuris be kita ko pabrėžė: „kada būsime ir vieni ir kiti laisvi, tada vėl galėsime būti pilnais šeimininkais latviai savo Rygoje, lietuviai-Kaune ir Vilniuje. Mes turime neužmiršti, kad esame broliai ir bendro likimo draugai. Jei bus laisva Lietuva bus laisva ir Latvija. Viena be antros laisvos niekada nebus.“ Posėdis baigtas šūkiais:

Tegyvuoja Vakarų sąjungininkai!

Tegyvuoja Vakarų demokratinė kariuomenė!

Tegyvuoja UNRRA!

Tegyvuoja Baltijos tautų draugystė!

Tegyvuoja mūsų laisva ir laiminga Lietuva!

Po posėdžio toje pat salėje vyko meninė šventės programa: deklamacijos solo ir choro dainos. Išpildomos programos tekstai p. Aldonos Šimaitienės meniškai pagaminti ir įteikti svečiams anglų, latvių ir lietuvių kalbomis.

Po dvidešimties minučių pertraukos svečiai pakviesti prie šaltų užkandžių ir alučio. Visa laiką pobūvyje skambėjo mūsų liaudies dainos, svečių aplodismentais sutinkamos. Po užkandžių prasidėję šokiai praėjo jaukioje, šeimyniškoje nuotaikoje.

Red. prierašas: Dėl vietos stokos, negalėdami talpinti daugelio panašių Tautos šventės minėjimo pranešimų, spausdiname jų vieną, kaip pavyzdį iš daugelio.

IŠ VISO PASAULIO

Lietuvos komisarų tarybos pirmininkas Gedvila vienoje savo kalboje pripažino, kad daug lietuvių yra išvažiavę į Sovietų Sąjungos gilumą. Jis dėkoja už „brolišką“ išvažiavusiųjų priėmimą kitose sovietinėse respublikose (E).

Vilniaus radijas pranešė, kad į Klaipėdą iš rytų atvykę pareigūnai suorganizavo komunistų partiją ir vadovauja kitam gyvenimui. Tarybinės Lietuvos dabartinė konstitucija būsianti pakeista ta prasme, kad būsianti labiau centralizuota kontrolė. Paleckis pasižmėjusius „lietuvius“ apdovanojęs ordinais, būtent: Morozovą, Kapralovą, Mironcovą ir kt. Ankstesnė Lietuvos ūkio sistema būsianti panaikinta (E).

Šią vasarą Vilniuje buvo sušauktas Lietuvos kultūrininkų kongresas. I tą kongresą buvo suvežti artistai, rašytojai, dailininkai, daug mokytojų ir t. t. Iš viso kongrese dalyvavo apie 500 žmonių. Sveikinimo kalboje J. Paleckis pasidžiaugė, kad „Lietuvos kultūra paplito ir kitose tarybinėse respublikose“ (E).

J. A. V. prezidentas Trumanas paskelbė, kad įsteigta kontroliné taryba prižiūrėti tolimesnį atomines bombos tyrinėjimą. Joje atstovauja J. A. V., Didž. Britanija ir Kanada. Ateityje bus įtrauktos ir kitos valstybės.

Prez. Trumanas pasiuntė gen. Eisenhoveriui raštą, kuriuo reikalaujama Vokietijoje likusiems žydams ir kitiem svetimšaliams pagerinti gyvenimo sąlygas. Būsią stengiamasi sudaryti sąlygas žydų emigracijai į Palestiną.

Sąryšyje su neramumais Palestinoje, iš gerai informuotų Londono sluoksnių pranešama, kad be arabų sutikimo į Palestiną nebusią palengvintos imigracijos sąlygos.

Gen. Eisenhoveris, asmeniškai aplankęs daugelį DP stovyklų, išsiuntinėjo karo valdžios įstaigoms raštą, kuriuo įsakoma, samdant tarnautojus ir darbininkus, pirmenybę teikti svetimšaliams, rekvizuoti butus ir kitus patogumus buv. nacių aukoms, ypač žydams. Svetimšalius žiemai aprūpinti maistu ir sanitarinėmis priemonėmis.

Sovietų Sąjungos maršalas Žukovas š. m. X. 4 d., prezidentui Trumanui kviečiant, turėjo lankytis Vašingtone. Staiga pranešta, kad Žukovas susirges.

Generalisimus Stalinas J. A. V. senatoriui Papperiui pareiškė: Sov. Sąjunga neturi jokių agresyvinių tikslų prieš kitas valstybes. Raud armiia bus demobilizuota, paliekant tik 33 nuošimčius priešKarinių paiegu. Saaro kraštas nuo Vokietijos turis būti atskirtas, kad sumažinus galimybe ateityje Vokietijai karinių sustiprėti. Pasaulis esas netiksliai informuojamas apie Sovietų Sąjunga, todėl sprendimai apie ją nevisada esą objektyvūs.

Iš Italijos numatoma artimiausiu laiku atitraukti sąjungininkų karines paiegas. Pasiliks tik Italijos-Jugoslavijos ginčijamose srityse.

Prancūzijos savivaldybių rinkimuose išaiškėjo, kad stipriausia prancūzų politinė partija yra socialistai, kurie remia generolą de Gaullį.

Vengrijos arkivyskupas smarkiais žodžiais pasmerkė įtakingų vengrų deportavimą.

Norvegijoje rinkimai įvyksta X. 18. Socialistai ir komunistai dėl bendro kandidatų sąrašo nesusitarė.

Lüneburge tęsiamas procesas prieš Belseno konc. lagerio komendantą Kramerį ir 47 jo bendradarbius. Liudininkai pasakoja apie vaizduotę pralenkiančius nacių žiaurumus: žmonės buvo šaudomi, žudomi dujų kamerose, tūkstančiai mirdavo nuo siautusių epidemijų, iš bado valgė žmogieną.

Iš pareigų atleistas III armijos vadas Pattonas pareiškė, kad jis lojaliai ir energingai pildęs gen. Eisenhoverio įsakymus, liečiančius hitlerizmo išnaikinimą Vokietijoje. Pattonas turįs viltį netrukus išvykti į Ameriką.

Po ilgokų derybų sąjungininkai sulipdė provizorinę centrinę Austrijos vyriausybę, tačiau politika Vokietijos atžvilgiu neišlaikė bendros linijos. Tuo tarpu, kai rusai Berlyne įsteigė centrinę vyriausybę visai savo kontroliuojamai zonai, generolas Eisenhoveris savo dekretu paskelbė, kad amerikiečių zonoje sudaromas trys valstybės: 1. Gross-Hessenas, 2. Württembergas-Badenas ir 3. Bavarija; kiekviena tų valtsybių turės savo vyriausybes. Taigi šiuo einama, kaip jau seniai Vakarai buvo planavę, prie Vokietijos suskaldymo.

Pasitraukus dr. Šäfferio vyriausybei, sudarytas naujas Bavarijos ministerių kabinetas, vadovaujamas dr. Högerio. Naujojoje vyriausybėje vyrauja socialdemokratai.

Prezidentas Trumanas įsakė užsieniečiams (D.P) paruošti tinkamus butus.

Parlamentus renka šios valstybės: Prancūzija spalių 21 d. Jugoslavija lapkričio II d. ir Bulgarija lapkričio 18 d.

Tassas praneša, kad po keletos dienų Raudonoji armija pradėsianti trauktis iš Mandžūrijos. Pasitraukimas pasibaigs lapkričio mėnesį.

Admirolas Nimitz pareiškė, kad Amerikos karo laivynas turįs pasilikti stiprus taikai užtikrinti.

Anglų liberalų laikraštis „Observer“ taip rašo apie užs. reikalų ministrų konferenciją: „Nėra tragiška, kad ligi šiol mes maža ką sužinojome iš jos darbų. Kai kurie nesutarimai yra pasiekę dienos šviesą. Užs. reikalų ministrų taryba dar vėl susirinks. Iki tol komisijos turės išlyginti visus aštrumus. Jei rusai nieko nenori girdėti, kas sakoma apie jų politiką rytų Europoje, tai Vakarų valstybės dėl rusų teritorinių reikalapasiektą aukščio rekordą.

Gen. Eisenhoveris, lankydamasis Olandijoje, pareiškė įsitikinimą, kad Hitleris esąs gyvas.

Prezid. Trumanas pasakė, kad atominės bombos paslaptis, išskyrus Kanadą, Didž. Britaniją ir J. A. V., niekam nebusianti pranešta.

Gen. Eizenhoveris įsakė priverstinų 26 000 sovietų piliečių grąžinimą į tėvynę atšaukti.

„TAIKA YRA NEDALOMA“

Baigėsi karas-visame pasaulyje ir visų dėmesys bei pastangos sukauptos taikos kūrimui. Tos taikos, kuri, Sov. Sąjungos užs. reik. kom. Molotovo žodžiais tariant, „yra nedaloma“. Tačiau Londono užs.reik.ministerių konferencijoje nepavyko rasti bazės, į kurią būtų galima atremti „nedalomąją taiką“.

Penki ministeriai š.m. X. 3 d. išsiskirstė, net nedavę baigiamojo konferencijos komunikato, kurio, kaip matyti iš spaudos konferencijoje padaryto pareiškimo, lauké ir ... J. A. V. prezidentas Trumanas.

Ministeriai sutaré vėl susirinkti lapkričio mėnesį, po to, kai bus gerai išstudijavę tuos klausimus, dėl kurių nepasisekė susitarti pirmojoje sesijoje. Londono radijas X. 4 d. pranešė, kad konferencija nutraukta, nesusitarus, kurios valstybės turi teisę, dalyvauti taikos traktatų nustatyme. Kaip Potsdamo konferencijoje, taip ir šios konferencijos pradžioje visų penkių valstybių buvo sutarta visus klausimus svarstyti drauge. Véliau Sov. S-ga pareikalavo, kad, sprendžiant Rytų Europos klausimus, nedalyvautų Prancūzija ir Kinija. Anglijai ir J. A. V. su Molotovo pasiūlymu nesutikus, pastarasis išvyko pasitarti su savo vyriausybe.

Londono laikraštis „Times“, nagrinėdamas konferencijos darbus, rašo, kad penkiems ministeriams pasisekę rasti bendrą kalbą dėl taikos sudarymo su Italija ir padaryta gera pažanga Suomijos klausime; be to, susitarta, kad sąjungininkai iki 1946. III. 2. atitrauks okupacines pajėgas iš Persijos. Tačiau jokio susitarimo nebuvo pasiekta dėl Balkanų. Nepasisekę susitarti nei dėl Italijai patiekto karo nuostolių atlyginimo, nei dėl Italijos kolonijų tolimesnio likimo. Šie klausimai reikalingi naujų studijų. Centrinės vyriausybės visai Vokietijai sudarymo klausimas, kaip ir Prancūzijos pasiūlymas dėl Saaro krašto irgi reikalinga nuodugniai pastudijuoti. „Pasaulis supranta susidariusius sunkumus, bet laukia sekmingo jų išsprendimo“, baigia laikraštis. Nesusitarta nei dėl Europos vandens kelių sutarptautinimo, nei, kaip ir buvo spėta, dėl „sovietų piliečių“ grąžinimo; „sovietų piliečio“ sąvoka, Sovietų Sąjungos delegacijos tvirtinimu, turėjo apimti ir šiuo metu okupuotų Baltijos valstybių piliečius.

Konferencija ir jos darbai yra plačiai komentuojami pasaulio spaudos. Ta proga vieni kitų atžvilgiu nepasigaili ir griežtesnių žodžių. Sov. Sąjungos spauda reiškia pasipiktinimą, kad vakarų spauda per dažnai linksniuoja atominę bombą. Dar didesnę audrą Sov. spaudoje sukėlė britų maršalo Wilsono pareiškimas, kurį čia cituojame iš lenkų laikraščio „Dzieniik Zolnierza APW“ Nr. 583 (24) III š. m. IX. 25 d.:

„Vašingtonas, 1945. IX. 24. (Reuteris) Maršalas p. Henry Maitland Wilsonas, britų karinės misijos prie sąjungininkų štabų Vašingtone šefas, „Baltimore Sun“ korespondentui suteikė pasikalbėjimą sąryšyje su gen. Mc Arthuro pareiškimu dėl amerikiečių įgulų sumažinimo Japonijoje. Maršalas Wilsonas tarp kitko pareiškė, kad J. A. V., atitraukdamos žymią okupacinių pajėgų dalį iš Japonijos ir sumažindamos naujokų ėmimą į kariuomenę, rusams paliktų laisvą veikimo dirvą, Maršalas Wilsonas daleidžia, kad Rusija penkių metų būvyje suras atominės bombos paslaptį, jeigu šio išradimo tyrimui paskirs savo finansines ir medžiagines galimybes - ką ji neabejotinai ir padarys. „Esu labai susirūpinęs Balkanų klausimu. Jei J. A. V. apribos savo įtaką Europoje ir savo karines pajėgas kontinente, niekas nesugebės užbėgti už akių sovietų viešpatavimui Europoje. Negaliu suprasti, kodėl Rusija kalba apie saugumą ir reikalauja sau bazių. Kam gi Rusijai bazės, jei iš tikro neturi jokių teritorijalinių siekimų? Stalinas pareiškė, kad gerbia jėgą ir iš tiesų taip elgiasi. Jei JAV bus silpnesnės, mažiau Rusijos bus gerbiamos. Stalinas stengsis užviešpatauti visur ten, kur galės“, baigė savo pasikalbėjimą britų maršalas.“

Iš kitos pusės Maskvos „Izvestijos“ š. m. spalio 11 d. vedamajame, apžvelgdamos anglų-amerikiečių spaudos balsus apie Londono konferenciją, rašo, kad juos galima suskirstyti į keturias kategorijas: 1-oje iškeliami anglų-amerikiečių-rusų nuomonių skirtumai, bet ieškoma būdų juos nugaléti. 2-oje kategorijoje teigama, kad nuomonės daugiausia išsiskyré procedūros klausimuose. 3-čioje ieškoma kaltininkų ten, kur jų nėra, suverčiant kaltę Sov. Sąjungai. 4-oje reiškiamas džiaugsmas konferencijos nepasisekimu

Toliau laikraštis rašo, kad bandoma sudaryti Vakarų blokas, kuris, vieno Kanados laikraščio nuomone, esąs nukreiptas prieš Sov. Sąjungą. „Izvestijos“ priduria, jog nėra gera, kad šis blokas formuojasi, nes jis sėjąs karo sėklą. Bet klysta tie kurie mano, kad Sov. Sąjunga esanti silpna. Ji po šio karo žymiai sustiprėjusi ir esanti daug pajėgesnė, negu prieš ją daromos intrygos.

Sov. laikraštis „Bolševik“ aiškiai pasisako, kad dėl konferencijos nepasisekimo kaltas „Vakarų blokas“.

O Anglijos užs. revik. min. Bevinas Žemuosiuose Rūmuose pareiškė, kad yra iškilę rimti nuomonių skirtumai tarp anglų-amerikiečių ir rusų. Tačiau jis vis dėlto išreiškė viltį, kad kantrybe ir abipusi supratimu skirtumai bus nugaléti.

Nors ir sunkiai randama bendra kalba tarp sąjungininkų prie derybų stalo, tačiau klystų, kas sakytų, jog konferencijos visai neatneša pozityvių rezultatų. Gera jau ir tai, kad sąjungininkai čia turi progos arčiau vienas kitą pažinti.

*

Maskva X. 6. Pirmieji po 8. metų visuotiniai rinkimai Sov. Sąjungoje įvyks lapkr. 12 d. Bus perrinktos abi Aukščiausios Tarybos. Reikés perrinkti ir Staliną, jeigu jis ir sekančius 4 metus norés tęsti savo veiklą. Rinkimus paskelbė Aukščiausios Tarybos prezidijumas — tai pirmieji rinkimai po 1937 m.

U. S. A. karinių pajėgų Vyriausiojo Štabo viršininkas gen. Marshallis spalio 9 d. Vašingtone pareiškė, kad Amerikai, žengiant į atominį amžių, reikés pasitemti, norint išlikti nesunaikintai. Generolas įspėja, kad nereikia kartoti Prancūzijos klaidų, o turéti prieš akis ir defenzyvą ir ofenzyvą.

Prezidentas Trumanas pareikalavo iš Kongreso UNRROS reikalams 550.000 dolerių.

Pagal gen. Eisenhoverio įsakymą maisto kiekis užsieniečiams (D.P.) privalo būti pakeltas nuo 2000 iki 2300 kalorijų.

BALF Pirmininko Pranešimas

Šių metų liepos 31 d. suéjo lygiai vieneri metai, kai Bendrasai Amerikos Lietuvių Fondas priimtas į National War Fund narių šeimą. Pet National War Fund sutiko išduoti lėšas šelpimui ir administracijai tik nuo 1944 m. spalių 1 d. Nuo BALF įsikūrimo dienos (1944 m. kovo 25 d.) didžiausia finansiné parama buvo gauta iš sekančių šaltinių: 1. Amerikos Katalikų Episkopato — 5.000 dol. (1944 m. geg. 24 d.); 2. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje — 2.000 dol. (1944 m. liepos 26 d.); 3. Amerikos Lietuvių Tarybos — 250 dol. (1944 m. gegužės 3 d.); 4. ir smulkesnės aukos bei mokesčiai buvo gauti iš mūsų įstaigų skyrių. Pirmoji šelpimo suma — 2.000 dol. buvo pasiųsta 1944 m. rugs. 14 d. į Švediją lietuviams. Likusios sumos buvo panaudotos ofisa įrengimui, įrankiams, administracijai ir kelionės išlaidoms.

National War Fund yra patvirtinęs mūsų Fondui 356.500 dol. metinio biudžeto iki šių metų rugsėjo 30 d. Kas trys ménesiai tenka prisistatyti National War Fund Biudžeto Komitetui ir ginti pasiūlomus projektus. Kiekvieną ménesį duodama National War Fund atskaitomybé ir patiekiama sekančio ménesio biudžeto reikalavimai. BALF veikla yra President's War Relief Control Board ir National War Fund kontroléje.

Pinigais įvairiomis sumomis mūsų pašalpa iki šiol pasiekė lietuvius nuo karo nukentėjusius šiose šalyse: Pietų Amerikoje — 10.000 dol.; Italijoje — 11.000 dol.; Prancūzijoje — 35.000 dol.; Ispanijoje ir Portugalijoje — 6.800 dol.; Švedijoje — 52.000 dol.; Šveicarijoje — 24.200 dol. Pašalpa yra siunčiama kas ménesį.

Daiktais mūsų pašalpa išsiųsta į tris vietas: Lietuvon — 80.000 svarų drabužių ir batų, vaistų bei medicinos įrankių už 19.869,24 dol. per Russian War Relief. (Dar atsakymo negavome ar šie daiktai pasiekė Lietuvą.) Italijon — 25.000 svarų drabužių ir batų per American Relief for Italy. (Iš Romos gauta telegrama, kad siuntinys jau pasiekė lietuvius. Prancūzijon — 25.000 svarų drabužių ir batų per American Relief for France. Šiandien rūpinamasi išsiųsti atatinkamą kiekį drabužių Švedijon ir Šveicarijon. Siuntime drabužių ir kitokių daiktų prisilaikoma tokios pagrindinės taisyklės: siunčiama tokiais keliais, kurie yra prieinamiausi ir kurie turi National War Fund ir President's War Relief Control Board patvirtinimą.

Kadangi esame nariais National War Fund ir iš jų gauname visas lėšas Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo reikalams, mums jau dabar būtina stipriai susiorganizuoti National War Fund rudens vajui, kuris prasidės šių metų spalių ménesį. Visų mūsų pareiga stipriai pasidarbuoti, kad kiekviename mieste ar miestelyje, kur tik yra bent vienas organizuotas lietuvių vienetas, Lietuvos draugai įsitrauktų į Vajaus Komitetus ir įneštų savo pagalbos indėlį. Kai norime paramos iš kitų, neužmirškime patys būti pirmieji didžiame National War Fund talkos darbe.

Lietuvių šelpimo problema nepaprastai padidėjo karui Europoje užsibaigus. Prieš akis yra didelis darbas — drabužių, įvairių daiktų ir konservuoto

IEŠKOJIMAI

126. Stosiūnas Leonas, Oldenburg, „Lithuanica“ stovykla, — Stosiūno Česlovo ir pažįstamų.
127. Donėla Juozas, Oldenburg, Aleksanderstr., „Lithuanica“, — Prano Venclovo ir Olimpijos Baltutytės.
128. Totoraitis Juozas, Schwarzenbek, Kr. Lauenburg, — Prano Totoraičio gim. 1925 m.
129. Med. stud. Seibutis Leonas, Hanau stov., — brolių: Vinco ir Gerhardo.
130. Žilevičienė-Akmenskaitė Ona, Kirchheim-Teck, Jesingerstr. 90, — Emos Žikorienės iš Tytuvėnų.
131. Akmenskaitė Elena, Kirchheim-Teck, Jesingerstr. 90, — Elenos Petrokaitės iš Tauragės ir pažįstamų.
132. Galgatavičius Antanas, Kirchheim 90, — pusbr. Galgatavičiaus.
133. Besosporytė Gené, Celle, Am Sankt Georgsgarten, Block 4, — Kondrotų: Alekso ir Petrės.
134. Masaitis Feliksas, Freising, Prinz-Ludwig-Str. 23, — Kosto Karaliūno, buv. Jonavos gelež. st. buhalterio.
135. Tamulėnas Motiejus, Freising, Prinz-Ludwig-Str. 23, — savo giminių ir pažįstamų.
136. Bilienienė Jadvyga, Regensburg, Obere Badgasse 12, — Vlado Virkiečio su žmona, Motiekaičių ir Danutės Jurginaitės — Gorienės.
137. Veržbavičius Vladas, — žmonos Elenos Veržbavičienės-Kasparavičiūtės, dukters Inos, urėdo Jono Kasperavičiaus iš Panevėžio, girin. Luckausko iš Panevėžio, Mortos Rudaitytės.
138. Pranienienė Ona, Donauwörth, — savo vyro Stepo Pranieno ir Kižių: Adelės ir Igno.
139. Baziliauskas Antanas, Weiden, Liet. stov., — sūnaus Alfonso Baziliausko iš Kybartų, gim. 1927 m.
140. Aleknavičius Pranas, München, — Budreikų: Juozo ir Barnabo iš Trakų apskr. ir Kundroto Kazimiero iš Žąslių.
141. Verbickas Bernardas, München, — Verbicko Boleslovo ir Rakausko Broniaus iš Žąslių.
142. Ragauskaitė Klem., München, Lamontstr. 21 (Liet. Sąjunga), — Alviros Šemetienės — Nagulevičiutės iš Kėdainių, Brūžo Antano iš Vilniaus, Ragauskų: Kazio ir Antano iš Kėdainių apskr.
143. Kapočius Mykolas, Augsburg, — sū. Petro Kapočiaus, dirbusio Rytprūsiuose.
144. Sriubiškis Bonifacas, Eich-Lino ir Jarmolavičiaus Domo iš Panevėžio.
145. Endriukaitis Pranas, Schwarzenhele, Kr. Lauenburg, — sūnaus Jono Endriukaičio.
146. Baukus Mindaugas, Schwarzenhele, Kr. Lauenburg, — Markūzos Petro ir Kucino Geniaus.
147. Augustaitienė Konstancija, Dorverden, Liet. stovykla, Bremen — sunų: Petro ir Vytauto.
148. Banevičiūtė-Krolienė Zofija, München 27, Merzstr. 14, — prof. Zigmo Mackevičiaus šeimos iš Dotnuvos Akad.
149. Proninskas Juozas su žmona, Bavarija, Sonthofen, Ausländer Lager, Block Nr. 1, bt. 57, — savo giminių bei pažįstamų.
150. Petniūnienė Gené, Ravensburg, Lietuvių Komitetas, — sesers Gerdos Stasiulionytės, paskutiniu laiku gyvenusios Dresdene.
151. Šulaitis Donatas, München I, Liet. Stovykla, — buvusio Kauno dramos aktoriaus Juozo Ališausko.
152. Kun. Stanevičius Anatolius, Kempten, Schleiengasse 3, — inž. Bielskų šeimos.
153. Baleišis Balys, Bayreuth, Lietuvių Stovykla, — ieško savo artimųjų.
154. Dainius Alfonsas (stud. med.), Eichstätt, Pfallerstr. A 120, — giminių bei pažįstamų.
155. Jankevičius Stasys, München, I-ji liet. stov., — žmonos Stefanijos, giminių bei pažįstamų.
156. Amerikos lietuvė B. Stungis-Urbutytė, gyv. Chikago III. — giminių bei pažįstamų.
157. Minkūnienė Jadvyga-Vaitiekūnaitė, gyv. Münchene I-je liet. stovykloje - brolio Vaitiekūno Telesforo, buv. Raderberge prie Dresdeno.
158. Zavadzkaitė Filina, gyv. Mühldorf, lietuvių stovykloje „Rūta“ —, Žičkų Alfo ir Felikso, Vokietijoje gyv. Weimare (Thüringen).
159. Dr. Bartkaitė Aurelija, gyv. Bavarijoj Muhldorf a. Inn, lietuvių stovykloje „Rūta“ — savo brolėno Bartkaus Erdvilo, 6tos kl. mokinio, paskutiniu metu gyvenusio Oldenburge.
160. Grinius Juozas, Maierhofkasernen, lietuvių komitetas Passau (Bayern) — savo giminių ir pažįstamų: 1. Stuknienės — Šeigytės Onos, kilusios iš Bainoravos kaimo, Panevėžio apskr., paskutiniu laiku gyv. Vilniuje. 2. Šeigio Antano, taip pat paskutiniu laiku gyv. Vilniuje. 3. Tvarionavičiaus Jono iš Baisogalos, paskutiniu laiku gyv. rininko — paskutiniu laiku gyv. Vilniuje. 4. Stankūno Jurgio, ka-Vilniuje. 5. Valiulio Henriko.
161. Šurkus Stepas, gyv. Maierhofkasernen, lietuvių komitete Passau — savo žmonos ir dviejų vaikų: 1. Elenos Šurkienės - Chodočinskaitės (35 mt.), 2. Gražinos Šurkaitės (9 mt.), 3. Šurkaus Jono (6 mt.), 4. Chodočinskų karolio ir Marijos (65 ir 55 mt.) iš Kybartų, paskutiniu laiku gyv. Greifenberg (Pommern) Rottnov Schule.

---

maisto rinkimas. Prisilaikydami griežtai President's War Relief Control Board taisyklių, mes nesiėmėme jokio žygio, kuris nėturėtų valdžios pritarimo. Drabužių vajus privalo eiti nuolat, ir reikalinga mūsų visuomenės parama.

Baigdamas šį pranešimą, noriu iš širdies kreiptis į Amerikiečius - lietuvius: Jauskime tą atsakomybę, kuri šiandien yra mums patekusi. Į mus atkreiptos tūkstančių lietuvių suvargintos rankos, ašarom ir krauju patvinusios akys ir iškankintos širdys. Suglauskime savo gretas ir - dirbkime mūsų kenčiančių brolių - sesučių gerovei.

Kun. Dr. J. B. Končius
BALF Pirmininkas

Red. prierašas: Mus džiugina žinia, kad Bendrasis Amerikos Lietuvių Fondas pasiryžęs teikti materialinę paramą nuo karo nukentėjusiems tautiečiams. Mums visiems malonu, kad daugelyje valstybių, kur tik yra karo nublokštų lietuvių, piniginė ir daiktinė BALF šalpa jau gauta. Bet drauge mus ir stebina, kodėl iki šiol skaitlingiausia (o ir daugiausia vargo patyrusi) lietuvių pabėgėlių-tremtinių Bendruomenė Vokietijoje iš minėtojo Fondo nėra sulaukusi nė vieno cento, nė vieno siuntinėlio. O jų čia reiktų net labiau, kaip kitur. Turime vilties ir laukiame.

NAUJI LAIKRAŠČIAI

Neseniai Augzburge pasirodė naujas lietuvių savaitraštis „ŽIBURIAI“. Jo redaktoriais ir leidėjais rašosi J Vaidelys ir J Viténas. Ligi šiol laikraščio išėjo pora numerių. Savaitraštis daro kultūringą įspūdį: iliustruotas, skoningai sutvarkytas, talpinąs daug informacijų ir kultūrinių-literatūrinių naujienų.

Kitas, jau trečiuoju numeriu pasirodąs, Hanau lietuvių rotatorium spausdintas leidinys „LIETUVIŲ ŽINIOS“. Didžiausi šio laikraščio pliusai — tiksli politinių įvykių apžvalga ir plati pasaulio lietuvių veikimo informacija.

PADĖKA

Tübingeniečiams: p. Dipl. Inž. R. Šatui, o ypač jo mamytei ir p. Dr. Med. Kisieliui, taip pat p. B. Gražuliui ir kit., už gydymą, slaugymą, nuoširdžią moralinę ir medžiaginę paramą man gydantis Tübingeno Med. Klinikose, nuoširdžiai dėkoju.

Balys Baleišis, Bayreuth

LIETUVIŲ DAILININKŲ DARBŲ PARODA MÜNCHENE

Paroda atidaroma gruodžio 16 d.

Parodos ruošimui vadovauja L. S. C. dailės sekcijos vedėjas dail. Liudas Vilimas ir Müncheno Apygardos dailės sekcijos vedėjas dail. Viktoras Petravičius.

Žiury komisija — Adomas Varnas, Adolfas Valeška ir Viktoras Petravičius. Katalogą paruoš dail. Valcovas Ratas-Rataiskis.

Darbus pristatyti iki gruodžio 1 d. Münchenan. Pristatant darbus parodai reikalinga: fotografijos, išmieros, kaina ir t. t. (Senomis Liet. Dail. S-gos parodai ruošti taisyklėmis.)

Parodą globoja „Lietuvių Sąjungos“ Müncheno Apygardos Centro Valdyba.

Leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. — Vyr. Redaktorius Dr. V. Bieliauskas. Viršelio vinjetė dail. E. Krasausko.
Adresas: München 27, Lamontstr. 21